

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
یکشنبه ۱۵ بهمن ۱۴۰۲ - ۲۳ رجب ۱۴۴۵
سال بیست و پنجم - شماره ۶۹۶۴ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سرمقاله

در جستجوی اقتدار تمدنی ایران

محمدجواد آخوار
مدیرمسئول

یکی از ویژگی‌های دو قرن اخیر، خودآگاهی جمعی جامعه ایرانی نسبت به سابقه تمدنی درخشان این سرزمین است که این آگاهی معمولاً همراه با غیظ‌های در خصوص عقب ماندگی ایران از قافله پیشرفت‌های بشری همراه بوده است. ایرانیان معمولاً وقتی از گذشته درخشان خود یاد می‌کنند به دو مؤلفه قدرت

سیاسی و بین‌المللی (مربوط به دوره پیش از اسلام) و قدرت و مرجعیت علمی فرهنگی (دوره اسلامی) استناد می‌کنند و طی دو قرن گذشته احیای این دو سطح از اقتدار برای ایرانیان آرزوی بزرگ بوده است.

واقعیت آن است که از ابتدای قرن سیزدهم هجری شمسی اقتاب عظمت تمدنی ایران رو به غروب نهاد و متأسفانه دو سلسله حاکم بر این سرزمین، یعنی قاجار و پهلوی، نه تنها در مقابل تحمیل انحطاط تمدنی مقاومتی نکردند، بلکه خود به نحوی شتاب‌دهنده این افول تمدنی و تاریخی نیز بودند.

در دوره قاجار طی جنگ‌ها و معاهدات تحمیلی بخش‌های بزرگی از فلات ایران از این کشور جدا شد و عملاً شاهان قاجار قدرت کافی برای حفظ تمامیت سرزمینی را نداشتند. علاوه بر این‌ها، تمایل برخی پادشاهان قاجار به تفریح و اروپاگردی عملاً موجب استقراض از قدرت‌های غربی و پذیرش امتیازات انحصاری آنها می‌شد.

رژشاه پهلوی نیز هرچند در ابتدا سواد و دانش کافی در خصوص تاریخ و تمدن ایرانی و اسلامی نداشت، اما تحت تأثیر مشاوران منورالفکرش با تمدن باستانی ایران آشنا شد و نوعی تمایل برای حرکت به سوی بازیابی قدرت پیدا کرد، اما وجود دو نقطه ضعف در او و فرزندش مانع از آن شد که بتوانند در مسیر بازیابی عظمت تاریخی ایران حرکت جدی انجام دهند. شکاف هویتی جدی که میان پهلوی‌ها و تمدن ایرانی اسلامی بود، مهم‌ترین مانع پیش روی آنها بود. به تدریج و از اواسط دوره قاجار با نفوذ فرهنگ غربی و به‌ویژه استعمار و عوامل آن جریان‌های هویت‌زدا و هویت‌ستیز در قالب روشنفکری و امثال آن بروز و ظهور یافت و در دوره پهلوی اول با نوسازی زورمدارانه و سفارشی، تقابل با هویت اسلامی به وجه غالب نظام حکمرانی تبدیل شد. این روند در دوره پهلوی دوم نیز تداوم یافت و با به کارگیری ابزارهای فرهنگی گسترده‌تر نیز شد. در واقع هرچند پهلوی‌ها با گفتمان باستان‌گرایی به دنبال خلق پیشینه تمدنی برای خود بودند اما مبارزه با مؤلفه‌های هویتی عمیق جامعه ایرانی، روزبه‌روز از جامعه و فرهنگ و هویت آن فاصله گرفتند.

هرچند محمدرضا پهلوی خود را جانشین کوروش هخامنشی و به‌نوعی احیاگر قدرت او می‌دانست، اما فراموش کرده بود که او و پدرش هر دو تنها شاهان تاریخ ایران بودند که دست‌نشانده خارجی‌ها بودند. چه تحقیری برای ملی که روزگاری طولانی بر بخش‌های متدمن گره خاکی نفوذ داشته است، از این بالاتر که مهرهای گمشده سرنوشت او را در اختیار گیرند و مطابق میل و منافع غرب از تمامیت ارضی و منافع مادی این سرزمین چشم‌پوشی کنند. بدین ترتیب هرچند پهلوی‌ها در توهم تمدن بزرگ باستانی بودند، اما شکاف هویتی و تحقیر ملی ایرانیان که با هدایت و حمایت استعمارگران و عاملیت گمشدگان پهلوی تا نیمه قرن چهاردهم هجری شمسی توسعه می‌یافت، ایرانیان را روزبه‌روز از عظمت تاریخی و تمدنی خود دور ساخته و به ملتی وابسته و خودباخته نزدیک می‌کرد.

آنچه این روند تلخ و نامطلوب را منقطع ساخت، نهضتی بود که اتفاقاً از ژرفای هویت اسلامی ملی ایرانیان برخاسته بود و عزت و استقلال همه‌جانبه ملت ایران را مطالبه می‌کرد. آنچه در کلام و راه‌آرام خمینی (ره) برچسبته بود، پاسخی به سرخوردگی و تحقیر یک ملت سرفراز بود که به‌هیچ‌وجه خودباختگی و ذلت را نمی‌پذیرفت. از این‌روست که باید انقلاب کبیر اسلامی فراتر از یک دگرگونی سیاسی و جابجایی در قدرت و در ساخت یک انقلاب تمدنی و نرم‌افزاری احیاگرانه تحلیل شود.

بر همین اساس است که انقلاب اسلامی با بازگشت به مؤلفه‌های اصیل هویتی ایرانی اسلامی، مسیر احیای هر دو عنصر قدرت سیاسی (در سطح ملی و فراملی) و قدرت علمی و فرهنگی (با حرکت شباناک در مرزهای دانش) را در پیش گرفت. اکنون می‌توان رهاوردی این‌ها را در قدرت راهبردی مقاومت در سطح منطقه و نیز پیشرفت‌های شگرف علمی و فناوریانه ایران مشاهده کرد. اینکه ایران عزیز ما بر اساس ارزشیابی مؤسسات بین‌المللی در میان ۱۰ کشور برتر دنیا در حوزه علم و فناوری قرار گرفته است و نیز در سطح منطقه غرب آسیا هیچ تصمیم راهبردی بدون موافقت ایران ممکن نیست، نشانه‌های نخستین احیای این اقتدار تمدنی است. به امید آنکه با تلاش فرزندان انقلاب اسلامی اقتدار تمدنی ایران در سایر حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... نیز رخ نماید و مردم عزیزمان از دستاوردهای آن بهره‌مند شوند.

بردیم چه بردنی

روزی که یکی از عالی‌ترین بازی‌های تیم ملی فوتبال را شاهد بودیم، شمشیر سامورایی‌ها را شکستیم و آقایی کردیم. بردیم، چه بردنی، هرچه بگیریم کم گفتیم. بای بای سامورایی، سلام جام قهرمانی!

هم در ژاپن، هم در میان کارشناسان و تماشاچیان دنیا و هم متأسفانه در میان برخی ایرانیان، حکم قطعی، شکست سنگین ایران مقابل ژاپن قدرتمند بود که قدرت‌های فوتبال دنیا را در یک سال اخیر شکست داده بود اما کاپیتان، سرمربی و مشهورترین کارشناس فوتبال ژاپنی گفتند مقابل ایران له شدیم | صفحه ۱۳

«جوان» رهیافت جدید دولت برای توسعه بازار انرژی را بررسی می‌کند

بازارهای نفتی با پالایشگاه‌داری فراسرزمینی توسعه می‌یابد

● وحیدعلی‌نیا | دبیر گروه اقتصادی

این تلاش‌ها حضور ایران در امریکای لاتین را به طور قابل توجهی افزایش داده و آن را به عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار انرژی منطقه قرار می‌دهد. ایران علاوه بر تجارت نفت خود، فعالیت‌ها به دنبال توافقنامه‌های جدید برای توسعه بازارهای گاز خود به ویژه در شرق آسیا و آفریقا است و با افزایش همکاری‌های گازی و سرمایه‌گذاری بر تجارت گاز

غیرتحریمی، قصد دارد حضور خود را در این مناطق گسترش دهد. این رویکرد راهبردی با تمرکز دولت بر تکمیل زنجیره ارزش و تثبیت ایران به عنوان یک بازیگر دانش‌بنیان در صنعت نفت و گاز همسوسست، دولت ضرورت تبدیل بخش نفت و گاز به محرک اصلی اقتصاد کشور را تشخیص می‌دهد و هدف تمرکز بر تکمیل زنجیره ارزش و تبدیل شدن به یک

منطقه امریکای لاتین با پالایشگاه‌های نیمه فعال خود که نیاز به نوسازی دارند، فرصت قابل توجهی را برای ایران فراهم می‌کند. ایران با ارائه تخصص‌های فنی با موفقیت وارد بازار انرژی این منطقه شده است. ونزوئلا به عنوان اولین کشوری که این ابتکار در آن صورت گرفت، شاهد بازسازی دو پالایشگاه نیمه فعال و تأسیس بیش از ۱۷ پالایشگاه جدید فراسرزمینی بود.

شهادت محسن آتش انقلاب را در روستای ما شعله‌ور کرد

● علیرضا محمدی | دبیر گروه ارتباط و مقابله

علی‌اکبر ختکدار برادر شهید علی‌اکبر ختکدار هم محلی و دوست شهید محسن مبینی در گفت‌وگو با «جوان»: سال ۵۷ همه جای ایران علیه رژیم شاه به پا خاسته بود. مخصوصاً شهرها و حتی روستاهایی که مردم مذهبی داشتند خیلی در این خصوص فعال

شده بودند. ما آن موقع در کلاگر محله قانمشهر زندگی می‌کردیم. این محله به‌رغم جمعیت کم، انقلابی‌های زیادی داشت. یک دلپیش‌آین بود که در میان جوان‌های محله چند چهره شاخص بودند که دگرگان را جذب مبارزات انقلابی می‌کردند | صفحه ۷

ایران در میان ۱۰ کشور برتر هوا و فضای جهان

رئیس‌جمهور در آیین روز فناوری فضایی: ۱۱ پرتابی که انجام شده هم تحریم‌ها را شکست داد و هم طرح انزوای جمهوری اسلامی را با شکست مواجه کرد، پرتاب ماهواره به فضا با همکاری جوانان و متخصصان دانشگاهیان، نیروهای مسلح انجام شده و افتخار آفرین است. ایران در رتبه ۴۵ بوده و امروز در رتبه ۱۰ کشور مطرح جهان در حوزه هوا و فضا قرار دارد

حمله امریکا به ۸۵ نقطه «اکثرأ خالی»!

واشینگتن بالاخره به اقدام نظامی علیه نیروهای خود که کشته و زخمی شدند ۳۵ نظامی را به دنبال داشت، واکنش داد و در عراق و سوریه نقاطی را هدف قرار داد. این اقدام که ترمیم وجهه دولت امریکا و به دلیل نزدیک شدن به انتخابات ریاست جمهوری، در جهت وجهه شخص رئیس‌جمهور این کشور ارزیابی می‌شود، نه تنها در امریکا و عرصه جهانی با استقبال مواجه نشد بلکه با اعلام اینکه بیشتر نقاط هدف گرفته شده، خالی بوده است، فرو ریختن همین‌این حملات را به دنبال داشت

«جایزه قلم مقدس» در دست ۵ چهره رسانه‌ای

دومین دوره اعطای «جایزه قلم مقدس»، نماد روزنامه‌نگار تراز انقلاب اسلامی روز گذشته برگزار شد و این جایزه به کاتب انبارلویی، عبدالله گنجی، پیام تیرانداز، حسین شریعتمداری و سیدمسعود شجاعی طباطبایی، اعطا شد

بیشترین خالی کردن حساب‌ها با سیم کارت اجاره‌ای است

● غلامرضا مسکنی | خبرنگار گروه حوادث

سرتنگ رامین پاشایی، معاون فرهنگی اجتماعی پلیس فتای فراجا در گفت‌وگو با «جوان»: مجرمان برای کلاهبرداری از شهروندان عمدتاً از سیم‌کارت‌های اجاره‌ای، عابربانک یا شماره حساب‌های اجاره‌ای استفاده می‌کنند تا ردپای مجرم خود را کم‌رنگ کنند، اما افرادی که سیم‌کارت با شماره حساب خود را به هر دلیلی چه سهوی یا عمدی در اختیار این افراد قرار می‌دهند، مورد پیگرد قانونی قرار می‌گیرند و در واقع آنها هم شریک فعل مجرمانه فرد کلاهبردار هستند

آینده روشن معتادان در یاور شهر

● مهسا گویندی | خبرنگار گروه اجتماعی

مهرماه سال گذشته فاز نخست مرکز تربیتی، آموزشی و درمانی یاور شهر ۹ با ظرفیت پذیرش یک هزار و ۵۵۰ نفر افتتاح شد، حالا بعد از گذشت ۱۶ ماه، فاز دوم این پروژه نیز با ظرفیت ۲ هزار و ۵۰۰ نفر به بهره‌برداری رسید تا ظرفیت یاور شهر ۹ را به حدود ۴ هزار نفر افزایش دهد

یادداشت ورزشی

دینا حیدری | خبرنگار گروه ورزشی

آماری که توسعه ورزش همگانی را فریاد می‌زند

بررسی‌های دانشگاه علوم پزشکی نشان از ضرورت ترویج فعالیت بدنی و تحرک روزانه ورزش در دستگاه‌های اجرایی دارد، چراکه طبق آمارهای موجود، ۸۰ درصد مردم کشور دچار کم‌تحرکی یا فقر حرکتی هستند. در واقع کم‌تحرکی یکی از مشکلات اساسی جامعه شهری است که توسعه ورزش همگانی می‌تواند تأثیر بسزایی در حل و فصل آن داشته باشد. بررسی‌ها و آمارها حاکی از آن است که نیمی از مردم ورزش نمی‌کنند و این مسئله می‌تواند سلامت جامعه را به‌خطر بیندازد | صفحه ۱۳

یادداشت حوادث

حسین فصیحی | دبیر گروه حوادث

اظهار نظر استنادار از حرف تا عمل

استاندار تهران روز گذشته اعلام کرد اتباع غیرمجاز جایی برای ماندن نخواهند داشت و به صورت قاطع در مرز آنها انجام خواهد شد. اظهار نظر علیرضا فخاری به دنبال نگرانی‌های ایجاد شده بابت جولان اتباع غیرمجاز صورت گرفته است. در حال حاضر آمار رسمی از اتباع اعلام نشده است. با این حال استاندار تهران اعلام کرد یک میلیون و ۹۰ هزار نفر از اتباع مجاز که مشغول فعالیت اجتماعی و اقتصادی هستند، شناسایی شده‌اند | صفحه ۱۴

یادداشت سیاسی

مهدی سعیدی

تقوادر میدان لغزنده انتخابات

کمتر از یک ماه تا برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی باقی مانده است طبیعی است در مدت باقی مانده شاهد رونق فعالیت‌های انتخاباتی خواهیم بود. اما آنچه در این میان قابل ملاحظه است، چگونگی تنظیم قواعد رقابت است. آنچه می‌تواند انتخابات در کشور را در چارچوب مصالح نظام اسلامی قرار دهد و مطلوبیت انتخابات را بالا ببرد، تلاش برای تحقق رقابتی سالم، برابر، منصفانه، اخلاقی و قانونی است | صفحه ۲

یادداشت سیاسی

داود عامری

انقلاب مردمی و مردم انقلابی

نگاهی به تحولات سیاسی و اجتماعی جهان، نشان می‌دهد که بی‌هیچ اغراق و تردیدی می‌توان گفت که انقلاب اسلامی ایران، یک انقلاب کاملاً مردمی بود که در آن مهم‌ترین نقش را قاطبه مردم بر عهده داشتند. به عبارت دیگر باید گفت که تا قبل از انقلاب اسلامی، هیچ کدام از مکاتب دینی، نتوانسته بودند آرایش روشنی از انقلاب و معنویت دینی را در یک جامعه ترکیب کنند که حاصل آن شکل‌گیری یک انقلاب شکوهمند با حضور عموم مردم به رهبری یک فقیه دینی باشد | صفحه ۲

ویژه جوان

فتوشاپ براندازان برای تبدیل تروریسم به فعال مدنی

یک تصویر معروف و مشخص از زینب جلالیان وجود دارد که اسلحه در دست دارد و رسانه‌های حامی او با فتوشاپ، اسلحه را حذف کرده و عکس او را بدون اسلحه منتشر می‌کنند. اینترنشنال ستر آمد این رسانه‌هاست و عکس جعلی او را با جملاتی خیرخواهانه و سیاسی منتشر کرده است. با این حال تصاویر جلالیان در پایگاه‌های پژاک هم منتشر شده و امثال اینترنشنال نمی‌توانند با یک تصویر جعلی، او را فعال سیاسی جا بزنند. علاوه بر زینب، خواهرش دنیز جلالیان نیز عضو گروهک پژاک و تصویر او افشا شده است | صفحه ۲